

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษา ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการบริหารงบประมาณแบบกระจายอำนาจของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเฉพาะพื้นที่เขตภาษีเจริญ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมของโรงเรียนในการบริหารงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากสำนักงานเขตที่สังกัด ตามนโยบายการกระจายอำนาจและศึกษาความพร้อมของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียน ตลอดจนศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคอันเกิดจากการบริหารงบประมาณของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในพื้นที่เขตภาษีเจริญ ในการศึกษาได้อาศัยกลุ่มตัวอย่างจาก ครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี จำนวน 13 ราย จากโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่เขตภาษีเจริญ จำนวน 13 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม โรงเรียนวัดอ่างแก้ว โรงเรียนวัดนิมมานรดี โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดชัยฉิมพลี โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย โรงเรียนวัดทองศาลางาม โรงเรียนวัดกำแพง โรงเรียนวัดวิจิตรการนิมิตร และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดตะล่อม โรงเรียนวัดโตนด โรงเรียนวัดประคู้ โรงเรียนวัดโคกอน และโรงเรียนบางจาก นอกจากนี้ยังได้ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนต่างๆ ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 6 ราย และอาจารย์ใหญ่ จำนวน 7 ราย รวมผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้น 13 ราย ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 13 ราย ปรากฏว่า ส่วนใหญ่หรือคิดเป็นร้อยละ 76.9 เป็นเพศหญิง จำนวน 4 ใน 5 หรือคิดเป็นร้อยละ 84.6 มีอายุระหว่าง 31-50 ปี ร้อยละ 69.2 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ในจำนวนทั้งหมดร้อยละ 53.8 ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการ รองลงมา ร้อยละ 38.5 ดำรงตำแหน่งอาจารย์ และเพียงร้อยละ 7.7 เป็นผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ร้อยละ 38.5 มีระยะเวลาดำรงตำแหน่ง 2 ปี

2. ความรู้ความเข้าใจและระดับความรู้ความเข้าใจในวิธีการงบประมาณ

เมื่อทำการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการงบประมาณกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบมีคำถามที่เกี่ยวข้องจำนวน 7 ข้อ หากผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามถูกต้องก็จะให้ 1 คะแนน คะแนนดังกล่าวจะนำไปรวมเป็นรายบุคคลเพื่อประเมินระดับความรู้ความเข้าใจในวิธีการงบประมาณ ผลการศึกษาปรากฏว่า คำตอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด 3 ข้อ ประกอบด้วย 1) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจว่าการบริหารงบประมาณ

จะต้องดำเนินการให้เสร็จภายในช่วงระยะเวลาระหว่าง 1 ตุลาคมของปีที่ล่วงมาแล้วถึง 30 กันยายนของปีปัจจุบัน คือภายใน 1 ปีงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 100 2) มีความรู้ความเข้าใจว่าประเภทของเงินที่โรงเรียนได้รับจัดสรรจากสำนักงานเขตตามนโยบายการกระจายอำนาจ ได้แก่ งบประมาณของกรุงเทพมหานคร และงบเงินอุดหนุนรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 92.3 และ 3) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจว่าเงินรายรับที่หน่วยงานได้รับเป็นกรณีพิเศษโดยไม่ต้องนำส่งเป็นเงินรายได้กรุงเทพมหานคร ได้แก่ เงินบำรุงการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 84.6 ปรากฏว่าในจำนวนคำถามทั้งหมดมีผู้ตอบแบบสอบถามถูกน้อยที่สุด 3 ข้อ ประกอบด้วย 1) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจว่าเมื่อสิ้นปีงบประมาณหากงบประมาณรายจ่ายยังคงเหลืออยู่โดยยังมีได้เบิกจ่ายเงิน งบประมาณที่เหลือเป็นอันพับไปจะนำไปใช้หรือก่อนนี้ผูกพันมิได้ เว้นแต่เป็นงบประมาณรายจ่ายที่มีข้อผูกพัน คิดเป็นร้อยละ 61.5 2) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจว่าการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้กระทำได้เฉพาะภายในปีงบประมาณนั้น เว้นแต่เป็นงบประมาณรายจ่ายข้ามปีหรือเป็นงบประมาณรายจ่ายที่ได้ก่อนนี้ผูกพันไว้ก่อนสิ้นปีงบประมาณ และได้มีการกันเงินไว้ตามข้อบัญญัติระเบียบที่เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน จึงจะสามารถเบิกข้ามปีงบประมาณได้คิดเป็นร้อยละ 53.8 และ 3) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหมวดรายจ่ายตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่องวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2529 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2536 ว่ามี 7 หมวดรายจ่าย ได้แก่ หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ หมวดค่าจ้างชั่วคราว หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ หมวดค่าสาธารณูปโภค หมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง หมวดรายจ่ายอื่น และหมวดเงินอุดหนุน คิดเป็นร้อยละ 53.8

เมื่อนำคำตอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามมาประเมินผลระดับความรู้ ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 7.7 มีความรู้ความเข้าใจในระดับต่ำ (ตอบคำถามถูกต้องไม่ถึงร้อยละ 50) ร้อยละ 53.8 มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง (ตอบคำถามถูกต้องตั้งแต่ร้อยละ 50.0 แต่ไม่ถึงร้อยละ 75.0) ร้อยละ 38.5 มีความรู้ความเข้าใจในระดับสูง (ตอบคำถามถูกต้องตั้งแต่ร้อยละ 75.0 ขึ้นไป)

3. ความรู้ความเข้าใจและระดับความรู้ความเข้าใจในวิธีการพัสดุ

เมื่อทำการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการพัสดุกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบทดสอบมีคำถามที่เกี่ยวข้อง 10 ข้อ หากผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามถูกต้องก็จะให้ 1 คะแนน คะแนนดังกล่าวจะนำไปรวมเป็นรายบุคคลเพื่อประเมินระดับความรู้ความเข้าใจในวิธีการพัสดุ ผลการศึกษาปรากฏว่า คำตอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด 3 ข้อ ประกอบด้วย 1) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจว่าวงเงินการจัดซื้อ/จัดจ้าง โดยวิธีตกลงราคา ไม่เกิน 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 84.6 2) มีความรู้ความเข้าใจว่าในการซื้อหรือจ้างครั้งเดียวกันห้ามแต่งตั้งผู้ที่เป็นกรรมการรับและเปิดซองประกวดราคา เป็นกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคา

หรือแต่งตั้งผู้ที่เป็นกรรมการเปิดซองสอบราคา หรือกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคา เป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ คิดเป็นร้อยละ 84.6 และ 3) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจว่าการทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือจะต้องกำหนดค่าปรับเป็นรายวันในอัตราตายตัวระหว่างร้อยละ 0.01-0.20 ของราคาพัสดุที่ยังไม่ได้ส่งมอบ คิดเป็นร้อยละ 84.6 ปรากฏว่าในจำนวนคำถามทั้งหมดมีผู้ตอบแบบสอบถามถูกน้อยที่สุด 3 ข้อ ประกอบด้วย 1) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจว่าวงเงินจัดซื้อ/จัดจ้างโดยวิธีสอบราคามีวงเงินไม่เกิน 100,000 บาท แต่ไม่เกิน 2,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.5 2) มีความรู้ความเข้าใจว่าผู้อำนวยการเขตมีอำนาจในการสั่งซื้อ/สั่งจ้างครั้งหนึ่งนอกจากวิธีพิเศษ และกรณีพิเศษ ในวงเงินไม่เกิน 3,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.2 และข้อ 3) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจว่า การจัดหาในกรณีต่อไปนี้จะทำข้อตกลงเป็นหนังสือไว้ต่อกันโดยไม่ต้องทำสัญญาก็ได้โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้มีอำนาจในการสั่งจัดหา ได้แก่ การซื้อ การจ้างหรือการแลกเปลี่ยนโดยวิธีตกลงราคา หรือการจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีตกลงราคาที่มีวงเงินไม่เกิน 100,000 บาท การจัดหาที่คู่สัญญาสามารถส่งมอบพัสดุได้ครบภายใน 5 วัน ทำการของทางราชการ การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีกรณีพิเศษและการจัดหาจากส่วนราชการ คิดเป็นร้อยละ 53.8

เมื่อนำคำตอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามมาประเมินผลระดับความรู้ ปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 15.4 มีความรู้ความเข้าใจในระดับต่ำ (ตอบคำถามถูกต้องไม่ถึงร้อยละ 50) ร้อยละ 38.5 มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง (ตอบคำถามถูกต้องตั้งแต่ร้อยละ 50.0 แต่ไม่ถึงร้อยละ 75.0) ร้อยละ 46.1 มีความรู้ความเข้าใจในระดับสูง (ตอบคำถามถูกต้องตั้งแต่ร้อยละ 75.0 ขึ้นไป)

4. ความรู้ความเข้าใจและระดับความรู้ความเข้าใจในวิธีการเบิกจ่ายเงิน

เมื่อทำการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเบิกจ่ายเงินกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบมีคำถามที่เกี่ยวข้อง 3 ข้อ หากผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามถูกก็จะให้ 1 คะแนน คะแนนดังกล่าวจะนำไปรวมเป็นรายบุคคล เพื่อประเมินระดับความรู้ความเข้าใจในวิธีการเบิกจ่ายเงิน ผลการศึกษาปรากฏว่า คำตอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด 1 ข้อ คือ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจว่าการซื้อหรือจ้างทำของเมื่อถึงกำหนดที่จะต้องชำระเงิน หน่วยงานเจ้าของงบประมาณจะต้องดำเนินการตั้งฎีกาเบิกจ่ายเงินโดยเร็ว อย่างช้าต้องไม่เกิน 7 วันทำการ นับจากวันที่ได้รับแจ้งให้ชำระหนี้ คิดเป็นร้อยละ 84.6 และมีผู้ตอบแบบสอบถามถูกน้อยที่สุด 1 ข้อ คือ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจว่าฎีกาที่ใช้เบิกเงินในปัจจุบันมี 3 ประเภท ได้แก่ ฎีกาเบิกเงินรายจ่ายตามงบประมาณ ฎีกาเบิกเงินนอกงบประมาณ และฎีกาเบิกเงินอื่น คิดเป็นร้อยละ 61.5

เมื่อนำคำตอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามมาประเมินผลระดับความรู้ ปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 23.2 มีความรู้ความเข้าใจในระดับต่ำ (ตอบคำถามถูกต้องไม่ถึงร้อยละ 50) ร้อยละ 38.4 มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง (ตอบคำถามถูกต้องตั้งแต่ร้อยละ 50.0 แต่ไม่ถึงร้อยละ 75.0) ร้อยละ 38.4 มีความรู้ความเข้าใจในระดับสูง (ตอบคำถามถูกต้องตั้งแต่ร้อยละ 75.0 ขึ้นไป)

5. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับนโยบายด้านการศึกษา

ในการศึกษาได้ทำการประเมินความคิดเห็นของครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ธุรการ และเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของโรงเรียนต่างๆ จำนวน 13 ราย ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ มีความเห็นพอสรุปได้ดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่าในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ด้วยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.95 สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ ประกอบด้วย ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า 1) การที่กรุงเทพมหานครมีนโยบายกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณให้โรงเรียน ดำเนินการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ได้ตามความต้องการของครูผู้สอนส่งผลดีต่อการเรียนของเด็กนักเรียน 2) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้จะทำให้เด็กนักเรียนมีความสนใจในการเรียนมากกว่าการสอนโดยไม่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 3) ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ากรุงเทพมหานครควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์เด็กเล็กก่อนวัยเรียนให้เพียงพอและได้มาตรฐานเพื่อเป็นการเตรียมตัวสำหรับเด็กก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษาในโรงเรียน ความคิดเห็นทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 4.62, 4.54 และ 4.23 ตามลำดับ ซึ่งเทียบได้เท่ากับระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ข้อ ประกอบด้วย ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า 1) การดำเนินงานหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน มักจะได้รับการแทรกแซงจากนักการเมือง 2) นักการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนได้ดีและ 3) ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่านโยบายการกระจายอำนาจให้โรงเรียนบริหารงบประมาณ ครูที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการด้านการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุต่างๆ จะมีเวลาให้กับการเรียนการสอนไม่เต็มที่ ความคิดเห็นดังกล่าว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92, 3.38 และ 3.46 ตามลำดับ หรือเทียบได้เท่ากับระดับไม่แน่ใจ ในข้อ 1 และ 2 และระดับเห็นด้วยในข้อ 3

6. ความคิดเห็นในด้านความพร้อมของโรงเรียนและความพร้อมของบุคลากร ในการบริหารงบประมาณที่ได้จัดสรรจากสำนักงานเขตตามนโยบายการกระจายอำนาจ

ความพร้อมของโรงเรียน

ผู้ให้สัมภาษณ์ร้อยละ 100 มีความเห็นว่าโครงสร้างของโรงเรียนมีความพร้อมในระดับปานกลางถึงมากที่จะรับผิดชอบบริหารงบประมาณที่รับจัดสรรจากสำนักงานเขตตามนโยบายการกระจายอำนาจ เนื่องจากทุกโรงเรียน มีโครงสร้างการบริหารงาน 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายงบประมาณ ฝ่ายบริหารงานบุคคล และฝ่ายบริหารทั่วไป โดยมอบให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายงบประมาณเป็นผู้รับผิดชอบควบคุม กำกับดูแลการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างตลอดจนการเบิกจ่ายเงินไปแล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด ด้านบุคลากรมีความพร้อมระดับปานกลางถึงมาก เนื่องจากบุคลากรของโรงเรียนได้ผ่านการอบรม การแนะนำให้ความรู้ด้านการเงินการงบประมาณจากกรุงเทพมหานคร สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จ ล่วงไปได้ ระบบทำงาน มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน มีการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินไว้ล่วงหน้าและปฏิบัติงานตามขั้นตอน ระเบียบและข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้อง มีการจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเพื่อให้การบริหารงบประมาณเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนมีระบบการตรวจสอบติดตามและการรายงานผล สำหรับเทคโนโลยีสารสนเทศ ทุกโรงเรียนมีความพร้อม มีเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานตลอดจนมีบุคลากร ที่มีความรู้ความสามารถใช้อุปกรณ์เครื่องคอมพิวเตอร์ได้เป็นอย่างดี

ความพร้อมของบุคลากร

ผู้ให้สัมภาษณ์ ร้อยละ 84.6 มีความเห็นว่าบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบและขั้นตอนปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ร้อยละ 100 เห็นว่าบุคลากรเหล่านั้นมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานที่ดี มีความมุ่งมั่นทำงานด้วยความ วิริยะ อุตสาหะ อุทิศตน และอุทิศเวลาให้กับการทำงาน แต่บางรายยังขาดทักษะความชำนาญ ผู้ให้สัมภาษณ์ ร้อยละ 100 มีความเห็นว่าบุคลากรดังกล่าวเข้าใจนโยบายด้านการศึกษาระดับดี เนื่องจากต้องนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติและมีการรายงานผลต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ร้อยละ 92.3 มีความเห็นว่าระบบงานและระบบการทำงานของบุคลากรทำงานอย่างเป็นระบบมีขั้นตอน ต้องถือปฏิบัติตามระเบียบและข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้อง มีการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินไว้ล่วงหน้า และปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ สำหรับด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ 100 มีความเห็นว่าบุคลากรของโรงเรียนมีความพร้อม มีความรู้ ความสามารถในการใช้อุปกรณ์ เครื่องคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศในด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการเรียนการสอนและการทำผลงานทางวิชาการ

7. ปัญหาและอุปสรรคอันเกิดจากการบริหารงบประมาณของโรงเรียน

ผู้ให้สัมภาษณ์ ร้อยละ 100 มีความเห็นว่า โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนไม่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการบริหารงบประมาณ ร้อยละ 38.5 มีความเห็นว่า จำนวนบุคลากรของโรงเรียนมีน้อยไม่เพียงพอการปฏิบัติงาน ร้อยละ 61.5 มีความเห็นว่าระบบการทำงานไม่มีปัญหา การปฏิบัติงานด้านจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามขั้นตอนและระบบของทางราชการต้องปฏิบัติตามที่ระเบียบและข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ ร้อยละ 46.2 ของผู้ให้สัมภาษณ์ มีความเห็นว่า เทคโนโลยีสารสนเทศไม่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียน และ ร้อยละ 38.5 มีความเห็นว่า ระบบ MIS 2 สำหรับการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างและการเบิกจ่ายเงิน การทำงานของระบบมีความล่าช้า และควรจะให้สามารถดึงข้อมูลระบบดังกล่าวได้ที่โรงเรียนโดยตรง โดยการเชื่อมโยงระบบข้อมูล ให้สามารถทำงานร่วมกันได้ ระหว่างโรงเรียนและสำนักงานเขตและกรุงเทพมหานคร เนื่องจากปัจจุบันยังไม่สามารถเชื่อมต่อข้อมูลกันได้

8. ความคิดเห็นประเด็นข้อดี ข้อเสียของการกระจายการบริหารงบประมาณให้โรงเรียน

ผู้ให้สัมภาษณ์ ร้อยละ 100 ให้ความเห็นว่า การกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณให้โรงเรียนเป็นสิ่งที่สมควรกระทำอย่างยิ่ง โดยให้ความเห็นในประเด็นข้อดี ข้อเสียของการกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณให้โรงเรียน พอสรุปได้ดังนี้

ข้อดีของการกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณให้โรงเรียน

1. ทำให้โรงเรียนได้รับวัสดุอุปกรณ์ตามที่ต้องการอย่างแท้จริง และเป็นไปตามความต้องการของครูอาจารย์และนักเรียน

2. โรงเรียนมีความคล่องตัว มีความสะดวกรวดเร็วในการบริหารจัดการ

3. โรงเรียนมีความเป็นเอกภาพในการบริหารงาน

4. บุคลากรของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

5. เป็นการกระจายอำนาจในการใช้จ่ายตามความต้องการตรงตามปัญหาที่ต้องการ

การแก้ไข

6. การกระจายอำนาจทำให้การบริหารงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก เกิดประสิทธิผลตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ได้

อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสียของการกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณให้โรงเรียน

- 1.การจัดทำเอกสารประกอบการจัดซื้อจัดจ้างบางรายการมีขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อน ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรที่ขาดความรู้ความชำนาญ
 - 2.การจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนล่าช้า ทำให้เป็นภาระแก่โรงเรียนในการบริหารจัดการงบประมาณให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ภายในเวลาที่กำหนด
 - 3.โรงเรียนขนาดเล็กขาดแคลนบุคลากรปริมาณงานมีมากทำให้การทำงานล่าช้าเนื่องจากคนเดียวทำหลายหน้าที่ จึงทำให้เกิดความผิดพลาดบ่อย
 - 4.ผู้ได้มอบอำนาจใช้อำนาจโดยไม่ถูกต้อง
 - 5.กรุงเทพมหานครมีการโยกย้ายผู้บริหารโรงเรียนบ่อย ทำให้ผู้ปฏิบัติงานต้องปรับการดำเนินงานตามแนวคิดของผู้บริหาร
- 9.ความคิดเห็นในแนวทางการความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานกำกับดูแล (สำนักงานเขต)

ผู้ให้สัมภาษณ์ ร้อยละ 46.1 มีความเห็นว่าการนิเทศงานระหว่างสำนักงานเขตและโรงเรียนมีน้อยครั้ง ร้อยละ 53.8 เห็นว่าการประสานงานระหว่างสำนักงานเขตและโรงเรียนอยู่ในระดับดี มีการติดต่อประสานงานที่รวดเร็วและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ร้อยละ 38.5 มีความเห็นว่าการจัดประชุมระหว่างสำนักงานเขตและโรงเรียนมีการประชุมอบรมน้อยครั้ง ร้อยละ 69.2 มีความเห็นว่าฝ่ายการเมืองได้แก่ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขต มีความสัมพันธ์ที่ดีกับโรงเรียน โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือจากฝ่ายการเมืองในการพิจารณาผลักดันและสนับสนุนงบประมาณตามที่โรงเรียนต้องการ นอกจากนี้ ร้อยละ 46.2 ของผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่าสำนักงานเขตสามารถตอบสนองข้อเรียกร้องและความต้องการของโรงเรียน ชุมชน เด็กนักเรียนและผู้ปกครองได้ในระดับดี โรงเรียนได้รับงบประมาณที่ส่งผลต่อการเรียนของเด็กนักเรียนจำนวนมากทั้งงบประมาณของกรุงเทพมหานคร และเงินอุดหนุนรัฐบาล เช่นเด็กนักเรียนจะได้ของฟรี 5 อย่าง จากกรุงเทพมหานคร ได้แก่ อาหารเสริม(นม) อาหารกลางวัน เครื่องแบบนักเรียน เครื่องเขียนแบบเรียนและหนังสือเรียน เป็นต้น

ความคิดเห็นในด้านภารกิจที่โรงเรียนได้รับมาจากการกระจายอำนาจจากสำนักงานเขต

ผู้ให้สัมภาษณ์ ร้อยละ 84.6 มีความเห็นว่าการที่โรงเรียนได้รับการกิจด้านการบริหารงบประมาณจากสำนักงานเขตเป็นสิ่งที่เหมาะสมและสมควรดำเนินการต่อไป และร้อยละ 15.4 มีความเห็นว่าปัจจุบันโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครยังไม่ได้รับการกระจายจากสำนักงานเขตอย่างแท้จริงที่ปฏิบัติกันอยู่ทุกวันนี้เป็นเพียงการมอบอำนาจเท่านั้น มิใช่การกระจายอำนาจ

นอกจากนี้โรงเรียนยังไม่ได้เป็นนิติบุคคล การดำเนินงานบางอย่าง เช่น การบริหารงานบุคคล งานอาคารสถานที่ โรงเรียนไม่สามารถดำเนินการหรือตัดสินใจบริหารงานได้โดยอิสระ ทำได้เพียงแจ้งความประสงค์ ไปยังสำนักงานเขตและสำนักงานการศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับเหนือขึ้นไป เป็นผู้พิจารณาตัดสินใจว่าจะดำเนินการอย่างไร

10.ความคิดเห็นในแนวทางการพัฒนาบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณของโรงเรียนย่อมมีทั้งปัญหาและอุปสรรค ทั้งนี้เพราะโดยธรรมชาติของโรงเรียนจะเป็นองค์กรที่เน้นภารกิจด้านการเรียนการสอนมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณให้โรงเรียนดำเนินการ เพิ่งจะเริ่มเมื่อไม่นานมานี้ ผู้ที่จะให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของโรงเรียนได้ดี ก็คือกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่เคยมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวได้ดี ผลของการสัมภาษณ์สรุปความคิดเห็นในแนวทางการปรับปรุงการบริหารงบประมาณของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้ดังนี้

1. การปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ด้วยระบบ MIS 2. ควรปรับปรุงให้มีระบบเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างโรงเรียน สำนักงานเขต และกรุงเทพมหานคร โดยสามารถบันทึกข้อมูลได้ที่โรงเรียน โดยตรงเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

2. ควรให้โรงเรียนสามารถจัดซื้อครุภัณฑ์ใหม่ ทดแทนครุภัณฑ์ของเดิมที่ชำรุดหรือเสื่อมสภาพหรือขาดแคลนจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจะทำให้โรงเรียนได้รับประโยชน์สูงสุด

3. ฝ่ายการคลังสำนักงานเขตควรเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินการจัดทำฎีกาเบิกจ่ายเงินให้คำแนะนำ และอำนวยความสะดวกให้กับโรงเรียนเร่งรัดการตรวจฎีกาให้รวดเร็ว

4. ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณควรมีการประสานงานเพื่อให้งานเป็นแนวทางเดียวกัน

5. ควรมีเวลาในการจัดทำเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างและการเบิกจ่ายเงินมากยิ่งขึ้น

6. ควรมีการกระจายอำนาจให้โรงเรียนอย่างแท้จริง โดย

6.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจในการจัดซื้อจัดจ้างโดยตรงไม่ต้องได้รับการมอบอำนาจมาจากสำนักงานเขตอีกทอดหนึ่ง

6.2 มีการกระจายเม็ดเงินโดยตรงมาที่โรงเรียนและอยู่ในอำนาจของโรงเรียนในการจัดซื้อจัดจ้าง

6.3 มีการแก้ไขข้อบัญญัติหรือระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

7. ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานครโดยกระจายอำนาจให้สถานศึกษาอย่างแท้จริงตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 39 เช่นเดียวกับกระทรวงศึกษาธิการ

8. จัดระบบการตรวจสอบให้จริงจังเป็นไปอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

9. พัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบให้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะความชำนาญดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

10. จัดหาบุคลากรที่ทำหน้าที่โดยตรงเพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญงาน

11. จัดหาผู้มีความรู้ ความชำนาญ มาให้ความรู้และคำแนะนำในการปฏิบัติงาน

12. มีการศึกษาดูงานตามโรงเรียนต่างๆ ที่มีการบริหารจัดการที่ดี

13. ใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน

14. มีการติดตามข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณและรายละเอียดตั้งแต่ช่วงต้น

ปีงบประมาณและเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานไว้ล่วงหน้า

การพิสูจน์สมมติฐาน

ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดสมมติฐานว่าบุคลากรของโรงเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องวิธีการงบประมาณ 2529 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2536 ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการพัสดุ พ.ศ. 2538 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 และระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำส่งเงิน และการตรวจเงิน พ.ศ. 2530 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2548

1) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการงบประมาณของบุคลากรของโรงเรียน จากคำถามที่ใช้สอบถามด้านความรู้เกี่ยวกับวิธีการงบประมาณ จากตารางที่ 5 ทำให้ทราบว่าบุคลากรของโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจถึงความหมายของคำว่าปีงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 100 (คำถามข้อ 1) ทราบว่างบประมาณที่โรงเรียนได้รับจัดสรรจากสำนักงานเขตตามนโยบายการกระจายอำนาจเป็นงบประมาณของกรุงเทพมหานครและงบเงินอุดหนุนรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 92.3 (คำถามข้อ 7) ทราบว่า เงินบำรุงการศึกษาเป็นเงินที่หน่วยงานได้รับกรรมสิทธิ์ โดยไม่ต้องนำส่งเป็นเงินรายได้กรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 84.6 (คำถามข้อ 4) และทราบว่า การก่องหนผู้กผันจะกระทำได้เมื่อได้รับอนุมัติเงินประจำงวด คิดเป็นร้อยละ 76.9 (คำถามข้อ 3) ส่วนที่เหลือเป็นข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจมากกว่า ไม่มีความรู้ความเข้าใจ หรือมีส่วนน้อยของผู้ที่ตอบถูกมากกว่าผู้ที่ตอบผิด ข้อที่ตอบถูกต้องน้อยที่สุด คือ จำนวนหมวดรายจ่ายตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2529 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2536 มี 7 หมวด

รายจ่าย (คำถามข้อ 2) และเงื่อนไข การเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายข้ามปีงบประมาณ (คำถามข้อ 5) คิดเป็นร้อยละ 53.8

เมื่อนำคะแนนความรู้ดังกล่าวจัดเป็นกลุ่มตามระดับความรู้ คือ ความรู้ระดับต่ำ (ตอบถูกไม่เกินร้อยละ 50.0) ความรู้ระดับปานกลาง (ตอบถูกร้อยละ 50.0 แต่ไม่ถึงร้อยละ 75.0) และระดับความรู้สูง (ตอบถูกเกินกว่าร้อยละ 75.0 ขึ้นไป) ที่แสดงไว้ในตารางที่ 6 พบว่ากลุ่มบุคลากรของโรงเรียนส่วนมาก มีความรู้ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.8 และระดับสูง ร้อยละ 38.5 ในขณะที่มีความรู้ระดับต่ำเพียงร้อยละ 7.7 เท่านั้น หากพิจารณาจากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าบุคลากรของโรงเรียนถึงร้อยละ 92.3 มีความรู้ความเข้าใจวิธีการงบประมาณในระดับปานกลางและระดับสูง

2) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการพัสดุ คำถามที่ใช้สอบถามจากตารางที่ 7 ทำให้ทราบว่าบุคลากรของโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจว่าวงเงินจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีตกลงราคา ไม่เกิน 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 84.6 (คำถามข้อ 2) ทราบว่าในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งเดียวกัน ห้ามแต่งตั้งผู้ที่เป็นกรรมการรับและเปิดซองประกวดราคาเป็นกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคา หรือ แต่งตั้งผู้ที่เป็นกรรมการเปิดซองสอบราคา หรือกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ คิดเป็นร้อยละ 84.6 (คำถามข้อ 7) และทราบว่าการจัดซื้อจัดจ้างที่มีการทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ จะต้องกำหนดค่าปรับเป็นรายวันในอัตราตายตัวระหว่าง 0.01-0.20 ของราคาพัสดุที่ยังไม่ได้ส่งมอบ คิดเป็นร้อยละ 84.6 (คำถามข้อ 10) ส่วนที่เหลือเป็นข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจในมากกว่า ไม่มีความรู้ความเข้าใจ หรือมีส่วนของผู้ที่ตอบถูกมากกว่าผู้ที่ตอบผิด ข้อที่ตอบถูกต้องน้อยที่สุด คือ การจัดจ้างโดยวิธีสอบราคา ได้แก่ การซื้อหรือจ้างครั้งหนึ่งซึ่งมีราคาเกิน 100,000 บาท แต่ไม่เกิน 2,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.5 (คำถามข้อ 3)

เมื่อนำคะแนนความรู้ดังกล่าวจัดเป็นกลุ่มตามระดับความรู้ ที่แสดงไว้ในตารางที่ 8 พบว่าบุคลากรของโรงเรียน ส่วนมากมีความรู้ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.5 และระดับสูง ร้อยละ 46.1 ในขณะที่มีความรู้ระดับต่ำเพียงร้อยละ 15.4 เท่านั้น หากพิจารณาจากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าบุคลากรของโรงเรียนถึงร้อยละ 84.6 มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการพัสดุในระดับปานกลางและระดับสูง

3) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน คำถามที่ใช้สอบถามจากตารางที่ 9 ทำให้ทราบว่าบุคลากรของโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจ โดยทราบว่า การซื้อหรือจ้างทำของเมื่อถึงกำหนดที่จะต้องชำระเงิน หน่วยงานเจ้าของงบประมาณจะต้องดำเนินการตั้งฎีกาเบิกจ่ายเงิน โดยเร็ว อย่างช้าต้องไม่เกิน 7 วัน ทำการนับจากวันที่ได้แจ้งให้ชำระหนี้ คิดเป็นร้อยละ 84.6 (คำถาม

ข้อ 2) ทราบว่าการสั่งจ้างซ่อมครุภัณฑ์วงเงินเกิน 5,000 บาท ต้องทำประมาณการรายละเอียดเพื่อให้ผู้มีอำนาจสั่งจ้างตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการพัสดุนุมัติก่อนดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 69.2 (คำถามข้อ 3) และทราบว่าฎีกาที่ใช้เบิกเงินในปัจจุบันมี 3 ประเภท คิดเป็นร้อยละ 61.5 (คำถามข้อ 1)

เมื่อนำคะแนนความรู้ดังกล่าวจัดเป็นกลุ่มตามระดับความรู้ ที่แสดงไว้ในตารางที่ 10 พบว่าบุคลากรของโรงเรียนส่วนมากมีความรู้ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.4 และระดับสูงร้อยละ 38.4 ในขณะที่มีความรู้ระดับต่ำเพียงร้อยละ 23.2 หากพิจารณาจากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าบุคลากรของโรงเรียนถึงร้อยละ 76.8 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินในระดับปานกลางและระดับสูง

ฉะนั้น สามารถสรุปได้ว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากการศึกษาครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สรุป

จากการศึกษาพบว่าบุคลากรของโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจและระดับความรู้ความเข้าใจในวิธีการพัสดุมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.1 จากการศึกษากรณีดังกล่าวจะเห็นได้ว่าระบบการบริหารงบประมาณแบบกระจายอำนาจของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครแท้ที่จริงแล้วเป็นเพียงการมอบหมายอำนาจหน้าที่ในการอนุมัติในการสั่งซื้อหรือสั่งจ้างตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2538 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 ข้อ 60 ประกอบกับระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำส่งเงิน และการตรวจเงิน พ.ศ. 2530 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2548 ข้อ 41 เท่านั้นไม่ได้เป็นการกระจายอำนาจ เนื่องจากมีองค์ประกอบไม่ครบตามหลักการกระจายอำนาจที่สำคัญ 4 ประการคือ

1. มีความเป็นนิติบุคคล

การกระจายอำนาจการปกครองจะต้องมีองค์การเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์การของรัฐบาลกลาง การมีองค์การเป็นนิติบุคคลต่างหากก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนซึ่งโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครยังไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากสำนักงานเขต

2. มีอำนาจอิสระในการบริหารงบประมาณ

ความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจการปกครองโดยต้องมีความอิสระในการกำหนดนโยบายหรือตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องรอคำสั่งจากหน่วยงานระดับเหนือขึ้นไป ซึ่งโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานครสามารถกำหนดนโยบายการบริหารภายในโรงเรียนของตนได้โดยยึดแนวนโยบายของกรุงเทพมหานครเป็นสำคัญ สำหรับการตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่างๆ ภายในโรงเรียนบางเรื่องสามารถดำเนินการได้เอง แต่บางเรื่องในด้านการบริหารงานบุคคล เช่น การแต่งตั้งโยกย้าย การจ้างลูกจ้าง การเลิกจ้างลูกจ้าง หรืองานด้านอาคารสถานที่ การก่อสร้างอาคาร การรื้อย้ายหรือจำหน่ายอาคารสถานที่ โรงเรียนไม่สามารถพิจารณาดำเนินการได้ด้วยตนเอง ต้องรายงานไปยังสำนักงานเขตหรือสำนักงานการศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับเหนือขึ้นไปเพื่อพิจารณาตัดสินใจดำเนินการ

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและผู้ที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติ

การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นของประชาชนอาจทำได้หลายระดับแล้วแต่ความสามารถและความสนใจของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร การมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ นักการเมืองท้องถิ่น องค์กรเอกชน และหน่วยงานราชการ ได้ช่วยเหลือให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนด้วยดี มีเพียงส่วนน้อยที่มีส่วนร่วมเข้ามาเป็นคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนซึ่งมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของโรงเรียน ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี การจัดทำสารพัดสูตรของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านรวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

4. มีงบประมาณของตนเอง

ตามหลักการองค์การปกครองท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเองรวมถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มานั้นด้วยตนเอง สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครการจัดเก็บรายได้ยังต้องถือปฏิบัติตามระเบียบของกรุงเทพมหานคร รายได้ที่โรงเรียนได้รับต้องนำส่งเป็นเงินรายได้กรุงเทพมหานคร ยกเว้นเงินบำรุงการศึกษาซึ่งเป็นรายได้ที่โรงเรียนได้รับเป็นกรรมสิทธิ์โดยไม่ต้องนำส่งเข้าเป็นรายได้กรุงเทพมหานคร โดยสามารถนำเงินไปใช้จ่ายหรือก่อกองทุนได้เฉพาะการดำเนินงานในกิจการของสถานศึกษานั้นๆ ในอันที่จะก่อประโยชน์ต่อสถานศึกษาและนักเรียน นักศึกษาได้ และการนำไปใช้ต้องถือปฏิบัติตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการพัสดุ

จากองค์ประกอบทั้ง 4 ประการของหลักการกระจายอำนาจ จะพบว่าโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครยังมีองค์ประกอบของการกระจายอำนาจไม่ครบทั้ง 4 ประการ ประกอบกับการปฏิบัติงานของโรงเรียนยังถูกควบคุมและแทรกแซงจากหน่วยงานในระดับเหนือกว่า จึงทำให้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครยังมิได้รับการกระจายอำนาจที่แท้จริง

ข้อเสนอแนะ

หลังจากที่ตีทำการศึกษาศรีจลันลงแล้ว ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรของโรงเรียน หรือผู้เกี่ยวข้องที่ทำหน้าที่ในการบริหารงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง ตลอดจนการเบิกจ่ายเงิน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการบริหารงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และการเบิกจ่ายเงินระดับปานกลางค่อนข้างสูง แต่ บางรายยังขาดทักษะความชำนาญในการปฏิบัติงาน ดังนั้นควรมีการดำเนินการในด้านต่างๆ พอสรุปได้ดังนี้

1.การจัดเตรียมแผนการใช้จ่ายเงิน ไว้ล่วงหน้าและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ให้ทันเวลา

2.สำนักงานเขตจัดทำคู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง พร้อมบัญชีรายละเอียดของเอกสารที่ต้องแนบประกอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นมาตรฐานและถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน

3.ทุกปีให้ทุกโรงเรียนสรุปปัญหาอุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงานที่ผ่านมาแจ้งสำนักงานเขตเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.สำนักงานเขต โดยฝ่ายศึกษาและฝ่ายการคลัง และโรงเรียนทุกโรงเรียน ร่วมประชุมชี้แจงปัญหาและอุปสรรคที่ตรวจพบจากการตรวจสอบฎีกาเบิกจ่ายเงินของโรงเรียนและทำความเข้าใจรวมทั้งหาแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่ผ่านมาร่วมกัน

5.สำนักงานเขต จัดทำแบบฟอร์ม ให้เป็นแนวทางเดียวกันในการจัดทำบันทึกขอความเห็นชอบและบันทึกขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้างเพื่ออำนวยความสะดวกการปฏิบัติงานของโรงเรียนและสะดวกในการตรวจฎีกาของฝ่ายการคลัง

6.ในวันประชุมผู้บริหาร โรงเรียนกับสำนักงานเขตทุกเดือน ทุกโรงเรียนจะต้องรายงานผลการดำเนินการการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้สำนักงานเขตทราบความก้าวหน้าของการใช้จ่ายงบประมาณ หากพบปัญหาอุปสรรคจะได้ปรึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหาได้ทันท่วงที

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครพื้นที่เขตภาษีเจริญมีความพร้อมมีความรู้ความเข้าใจในระบบการบริหารงบประมาณในระดับสูง อาจเนื่องจากพื้นที่เขตภาษีเจริญเป็นพื้นที่หาเสียงของนักการเมือง นักการเมืองให้ความสนใจในความรู้สึกและความต้องการของประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้ความสำคัญกับสถาบันที่ให้ความรู้แก่เยาวชนของท้องถิ่นเพื่อปูรากฐานด้านความรู้ความคิดให้แก่ท้องถิ่น และอาจมีปัจจัยอื่นๆ ประกอบด้วย จึงทำให้เป็นพื้นที่ที่บุคลากรของโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

ระบบการบริหารงบประมาณแบบกระจายอำนาจ สมควรให้มีการศึกษากรณีดังกล่าวในพื้นที่เขตอื่นๆ ของกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาว่าโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครพื้นที่เขตอื่นๆ มีความพร้อมและมีความรู้ความเข้าใจในระบบการบริหารงบประมาณแบบการกระจายอำนาจเหมือนพื้นที่เขตภาษีเจริญหรือไม่ ถ้าผลการศึกษาพื้นที่เขตอื่นๆ ของกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มใกล้เคียงหรือเหมือนกับพื้นที่เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานครควรจะสนับสนุนส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจให้กับโรงเรียนให้มากขึ้นๆ หลายๆ ด้านและเป็นการกระจายอำนาจที่แท้จริงซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งท้ายที่สุดงานบริการด้านการศึกษาจะส่งผลไปถึงชุมชนหรือท้องถิ่นทำให้คนในท้องถิ่นอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อท้องถิ่น ในด้านการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับบุตรหลานของตนเองในท้องถิ่นนั้นๆ นั่นเอง